

Policy om mikroplast

Innehåll

1. Vår tolkning av begreppet mikroplast	3
Miljöpåverkan	3
Vårt angreppssätt i Sverige.....	4
2. Tillämpningsområde	6
3. Våra åtgärder Lidl Internationell	6
4. Organisationer och märkningar	7
5. Källor	7

1. Vår tolkning av begreppet mikroplast

Det finns för närvarande ingen enhetlig definition av vad exakt som omfattas av begreppet mikroplast. I regel avses plastbitar som är mindre än fem millimeter.

En åtskillnad görs mellan primär och sekundär mikroplast. Primär mikroplast är industriellt tillverkade plastpartiklar som avsiktligt tillsätts en produkt. Hit räknas till exempel mikroplast som används som slipmedel vid peeling. När det gäller fasta plastpartiklar som är mindre än fem millimeter används ofta det engelska begreppet ”microbeads”.

Sekundär mikroplast å andra sidan uppstår först när plast bryts ner i naturen. Här rör det sig bland annat om plastpartiklar från bildäck och plastavfall såsom förpackningar, påsar eller flaskor (så kallad makroplast) som hamnar i naturen och där bryts ner i allt mindre plastdelar.

Kroppsvårdsprodukter och kosmetika står ofta i fokus för den offentliga debatten om mikroplast. 2018 publicerade Fraunhofer-institutet för miljö-, säkerhets- och energiteknik (UMSICHT) en omfattande studie om de huvudsakliga källorna till utsläpp av mikroplast och makroplast¹. Studien visar att mikroplast främst hamnar i miljön på grund av däckslitage. Utsläppen av mikroplast från kosmetika står däremot för mindre än en procent.

Lidl tar ansvar för de produktområden där vi har en direkt påverkan.

Miljöpåverkan

Plast är ett omstritt material som utgör ett ständigt växande miljöproblem, eftersom plast ofta inte är biologiskt nedbrytbar och därför blir kvar i naturen under många år. Den tillverkas mestadels baserat på den allt mer knappa råvaran råolja. Oljeproduktionen orsakar stora miljöproblem genom förorening av mark och vatten, luftföroreningar, fragmentering av livsmiljöer och avskogning. Dessutom uppstår sociala utmaningar i form av till exempel fördrivningar eller sjukdomar orsakade av mark- och vattenföroreningar.

Förutom de risker som är förknippade med tillverkningen av mikroplast uppstår också problem vid utsläpp i miljön. Primära mikroplaster, exempelvis de som används i duschgeler, hamnar mestadels i reningsverk via avloppsvattnet. Det har ännu inte undersökts tillräckligt om avloppsreningsverk filtrerar mikroplastpartiklar från avloppsvattnet tillräckligt väl. På detta sätt kan ofiltrerade mikroplaster hamna i havet och grundvattnet via vattendrag. I fråga om kvantitet är dock den främsta källan till mikroplast i havet nedbrytningen av större plastdelar till sekundär mikroplast.

I havet kan mikropartiklar av plast – beroende på varelsens storlek – precis som större plastdelar leda till skador på matsmältningssystemet hos vattenlevande djur, hindra matsmältningen och blockera näringsupptaget. Dessutom kan mikroplast fungera som ett transportmedel där giftiga ämnen, invasiva arter och patogener samlas. Vidare kan kemikalier som misstänks skada hälsan, såsom mjukgörare som används som tillsatser i tillverkningsprocessen av plast, spridas till vattnet och matsmältningssystemet hos marina organismer. De exakta konsekvenserna är föremål för aktuell forskning.

Mikroplast kan också hitta vägen ut i miljön genom slam från avloppsreningsverk, vilket ofta sprids på fält som ett näringsrikt gödselmedel. Där kan partiklarna tas upp av djur eller sköljas ut i vattendrag. Rester av plast som har slängts kan till och med hittas i luften.

Mikroplast förekommer alltså i vatten, på land och i luften, och hittar även in i vår mat via livsmedelskedjan. Mikroplast har redan påträffats i flera livsmedel (till exempel i musslor, fisk, honung och öl) och i dricksvatten. I en internationell pilotstudie från den österrikiska miljömyndigheten och Medicinska universitetet i Wien upptäcktes för första gången mikroplast i den mänskliga avföringen hos samtliga deltagare.² De exakta humantoxikologiska faror som uppstår när plast eller plastartiklar tar sig in i kroppen är för närvarande föremål för olika vetenskapliga studier.

Vårt angreppssätt i Sverige

Sverige ligger i framkant i arbetet med att minimera förekomsten av mikroplaster. Sedan den 1 juli 2018 är det förbjudet att sälja kosmetika innehållande mikroplaster* med en storlek under 5 millimeter, förutom i de fall där svenska Kemikalieinspektionen ger dispens för specifika produkter. Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) föreslog 2019 att ett liknande förbud skulle genomföras inom hela EU. Denna restriktion på EU-nivå skulle enligt den nuvarande tidsplanen tidigast träda i kraft 2022.³

*Gäller de kosmetiska produkterna som innehåller plastartiklar med rengörande, skrubbande eller polerande effekt. Förbudet gäller produkter som är avsedda att sköljas av eller spottas ut efter att de använts på hud, hår, slemhinnor eller tänder.

Vi ingår i Schwarz-gruppen, som med sina detaljhandelsföretag Lidl och Kaufland är ett av världens största handelsföretag. Schwarz-gruppen är medveten om sitt miljöansvar och tar det på stort allvar. Med REset Plastic har företaget utvecklat en holistisk, internationell strategi som är uppdelad i fem åtgärdsområden: Reduce, redesign, recycle, remove, research.

REduce – Vi minskar plasten där det är möjligt, inte bara i förpackningar.

REdesign – Vi gör produkter och förpackningar i plast återvinningsbara och sluter kretsloppet.

REcycle – Vi samlar in, sorterar och återvinner plast och sluter därmed kretsloppet.

REmove – Vi stödjer rensningen av plastskräp från hav och land.

REsearch – Vi investerar i forskning och utveckling av innovativa lösningar för återvinning samt utbildar om återvinning.

Mikroplast är en del av samhällsdebatten om plast. Sedan 2015 har Schwarz-gruppen arbetat intensivt med frågan och anser att det är viktigt att minska utsläppen av mikroplast från alla källor. Än så länge finns det dock inget lagligt förbud mot mikroplast i kosmetika på EU-nivå. Vi menar att en enhetlig rättslig ram inom EU där en tydlig definition av mikroplast görs vore att föredra.

Tillsammans med våra leverantörer av kosmetika och kroppsvårdsprodukter har Lidl Internationellt beslutat om följande målavtal för att fasa ut användningen av mikroplaster våra egenmärken i samtliga Lidl länder.

År 2021 ska ingen mikroplast användas i kosmetiska produkter för våra egenmärken*, så länge frånvaron av syntetiska polymerer inte medför någon begränsning av produktens effektivitet eller säkerhet.

Här avses **plastpartiklar med slipande effekt** ("microbeads") som är mindre än fem millimeter, och i nuläget specifikt plasterna polyamid (PA), polyeten (PE), polyetylentereftalat (PET), polyester (PES), polyimid (PI), polypropen (PP), polyuretan (PUR).

När vi talar om "formula utan mikroplast" inkluderar vi andra icke biologiskt nedbrytbara, syntetiska polymerer** som är fasta, dispergerande, gelliknande, upplösta eller flytande i vår definition. Dessa inkluderar bland annat polyakrylater (t.ex. akrylatsampolymerer, akrylatkorspolymerer, polyakrylater, karbomerer, polymetylmetakrylat, polyakrylamider), polyquaternium, polystyren, silikoner (t.ex. metikon, dimetikonol, andra siloxaner och silaner), PEG > 35, PPG > 50, polyvinyl (t.ex. polyvinylpyrrolidon (PVP)), polymjölksyra (PLA), eten-vinylacetatsampolymerer.

* I våra egenmärken i samtliga Lidl länder.

** Syntetiska polymerer binds av monomera byggstenar till polymera makromolekyler genom kemiska reaktioner. Dessa skiljer sig från halvsyntetiska polymerer som är baserade på naturliga polymerer såsom cellulosa och är kemiskt modifierade.

2. Tillämpningsområde

Policyn avser alla Lidls egna varumärken inom kosmetika och kroppsvårdsprodukter.

3. Våra åtgärder för Lidl internationellt

Fasta mikroplaster baserade på polyeten (PE), polypropen (PP), polyetylentereftalat (PET), polyvinylklorid (PVC), polyamid (PA), polystyren (PS) och polyuretan (PU) har till stor del tagits bort ur Lidls produkter.

Till exempel har fast mikroplast baserad på polyeten (PE) och polypropen (PP) ersatts med pimpstenspartiklar (perlit) i duschpeeling eller med bambupartiklar (Bambusa Arundinacea Stam Powder) i rengöringspeeling.

Vi tänker nu ett steg längre. I nära samarbete med våra leverantörer strävar vi efter att hitta ett lämpligt substitut för de så kallade övriga syntetiska polymererna. Dessa inkluderar till exempel polymetylmetakrylat (PMMA) och polytetrafluoroetylen (PTFE), som fortfarande används som texturerande ämnen i foundation, och styren-/akrylatsampolymerer, som används som opakmedel i många produkter. Alternativa ämnen måste dock först analyseras och utvärderas med avseende på olika komplexa faktorer som säkerhet, miljökompatibilitet, effektivitet och teknisk tillämpbarhet.

Lidl erbjuder under sina egna varumärken ett urval av kampanjartiklar märkta med NATRUE-märket, en certifiering för naturlig och ekologisk kosmetika. Ingredienser baserade på mineralolja är inte tillåtna, och därmed heller inte mikroplast. Vi vill i framtiden fortsätta att utvidga detta utbud.

Lidls leverantörer är enligt avtal skyldiga att följa specifikationerna för mikroplast.

Lidl informerar sina kunder om framsteg och nyheter om ämnet mikroplast via hållbarhetspublikationer som exempelvis hållbarhetsrapporten eller via företagets webbplats.

4. Organisationer och märkningar

NATRUE-märket

NATRUE-märket för naturliga och ekologiska kosmetiska produkter lanserades 2008. Produkter som är certifierade enligt kriterierna för NATRUE-märkningen uppfyller höga naturliga och ekologiska kosmetiska standarder. Förutom vatten innehåller NATRUE-certifierade produkter endast naturliga, naturnära och naturidentiska ämnen.

5. Källor

¹ Fraunhofer-Institut für Umwelt-, Sicherheits- und Energietechnik (UMSICHT): Kunststoffe in der Umwelt: Mikro- und Makroplastik.

Finns på:

<https://www.umsicht.fraunhofer.de/content/dam/umsicht/de/dokumente/publikationen/2018/kunststoffe-id-umwelt-konsortialstudie-mikroplastik.pdf>

² Assessment of microplastic concentrations in human stool – Preliminary results of a prospective study – Philipp Schwabl, Bettina Liebmann, Sebastian Köppel, Philipp Königshofer, Theresa Bucsecs, Michael Trauner, Thomas Reiberger, presenterad inom ramen för UEG Week 2018 i Wien 24 oktober 2018.

³ ECHA European Chemical Agency - Microplaster

Finns på:

<https://echa.europa.eu/sv/hot-topics/microplastics>